

Tafsiira Suuratu Ar-Ruum-Kutaa 2

Description

Samiiwwan, Dachii fi wantoonni isaan jidduu jiran kaayyoo guddaaf uumaman

Namoonni baayâ€™een sammuu isaanii gara biraatti waan garagalchaniif uumama samii fi dachiitti hin xinxallan. Samii fi dachiin garmalee gurguddatan kunniin akkanumaan waan uumaman isaanitti fakkaata. â€œNamni ni jiraata ni duâ€™a, ni jiraata ni duâ€™a, oduun jirenya duâ€™aan xumurama. San booda wanti biraat hin jiruâ€• jechuun yaadu. Kuni yaada dogongoraa kufaati guddaatti nama geessudha. Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa yaada dogongoraa kana akkana jechuun haaqa.

أَوْلَمْ يَنْفَكِرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللَّهُ أَلْسُنُوتُ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٌ مُسْمَىٰ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ بِلْقَاءِ رَبِّهِمْ

لَكَفِرُونَ

â€œSila isaan nafsee ofii keessatti hin xinxallinee? Rabbiin samiiwwan, dachii fi wanta isaan lamaan jidduu jiru hunda haqaani fi yeroo murtaaâ€™ef malee hin uumne. Dhugumatti namoota irraa baayâ€™een isaanii qunnamti Gooftaa isaaniitti kan kafaraniidhaâ€• Suuratu Ar-Ruum 30:8

Sila namoonni Ergamaa Rabbiitii fi Isaan wal qunnamu kijibsiisan, nafsee ofiitti hin xinxallanii? Akkamitti Rabbiin akka isaan uumee hin ilaalanii? Nafsee isaanii keessa mallattoo duâ€™aan booda kaafamuun ittiin beekantu jira. Isaan duraan homaa hin turre. Ergasii Rabbiin isaan uume. Marsaalee adda addaa keessa dabarsuun nama guutuu isaan godhe. Kanaafu, Kan kana hojjate erga isaan duâ€™anii badanii uumama haarawa godhee isaan deebisa. Ergasii, nama tolту hojjate tola ooltummaa isaatiin mindaa kennaaf, nama badii hojjate badummaa isaatiin isa adaba.[\[1\]](#)

â€œRabbitiin samiiwwan, dachii fi wanta isaan lamaan jidduu jiru hunda haqaani fi yeroo murtaaâ€™ef malee hin uumne.â€•

Sila faayda fi faaya addunyaatti rarraâ€™uun sammuu fi argituun isaanii ni baddee, xinxallii sirrii kaayyoo uumama samii, dachii fi wantoota isaan lamaan jidduu jiran hubachuutti isaan geessu nafsee ofii keessatti hin xinxallinee? Rabbitiin guddaan aangoon Isaa olâ€™aanee uumamtoota gurguddoo kanniin haqaan malee hin uumne.

Haqni wanta gadi dhaabbataadha. Kutaaleen yunivarsii kanaa wantoota haqaan jiraniidha. Ammas, uumamtooni gurguddoon kunniin kaayyoo olâ€™aanee qabaachuun dirqama. Kaayyoon olâ€™aanee kuni haqa.[\[2\]](#)

Namni siritti xinxallu kaayyoon olâ€™aanaan samiin, dachii fi wantoonni isaan lamaan jidduu jiran itti uumamaniif ni beeka. Kan isaan uumeef: namoota qoruuf, gabroonni sifaata Isaa akka beekanii fi Isa qofa gabbaraniif, dhumarratti jazaa isaaniif kafaluufi. Kunniin sadan akka sansalataa wal keessa seenu. Namoota qoruu irraa wanti barbaadame ibaadaadha. Ibaadan immoo kan barbaadameef jazaa isaaniif kafaluufi. Akkasi miti ree?

Mee ragaalee kanaa haa dhiyeessinu:

﴿وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوْكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلاً﴾

â€œInni Kan samiiwanii fi dachii guyyaa jaha keessatti uumedha. Arshiin Isaas bishaan gubbaat. Eenyu keessantu irra gaarii akka hojjatu isin qoruuf, [isaan uume].â€ Suuratu Huud 11:7

Qormaata kanaan namni hojii irra gaarii hojjatu ifatti baha. Hojiin irra gaariin hojii ikhlaasaa fi shariâ€™aa hordofuun hojjatameedha.

Ikhlaasaa fi shariâ€™aa hordofuun ibaadaadha. Kanaafu, qormaata kana keessatti ilma namaa irraa wanti barbaadame ibaadah. Kanaafi, Rabbiin oltaâ€™aan ni jedha:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

â€œJinnii fi ilma namaa akka Ana qofa gabbaraniif malee hin uumne.â€ Suurat Az-Zaariyat 51:56

Ammas ni jedha:

﴿وَبَلَوْنَاهُمْ بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ﴾

â€œAkka deebiâ€™aniif toltu fi hamtuun isaan qorre.â€ Suuratu Al-Aâ€™araaf 7:168

Kana jechuun gara Rabbiif ajajamuu fi maâ€™asiyaa (cubbuu) irraa tawbataniif toltaa fi rakkoon isaan qorree.

Rabbitiin subhaanahu wa taâ€™aalaa yeroo garii jirenya isaaniif mijeessa, qananii barbaadan isaaniif kenna. Yeroo biraajimmoo jirenya isaanitti dhiphisa. Rakkoodhaan isaan tuqa. Kuni hundi qormaata. Kan toltaa fi rakkoon isaan qoruuf akka gara Isaaf ajajamuutti deebiâ€™anii fi tawbataniifi. Rabbiif ajajamuu fi tawbaan immoo ibaadah.

Rabbitiin subhaanahu wa taâ€™aalaa ibaadaa (gabbarii) namootaa irraa Dureessa. Ibaadaa isaaniititi hin hajamu. Garuu ibaadatti kan isaan ajajeef jazaa isaaniif kafaluufi. Kanaafi, ni jedha:

إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا إِنَّهُ يَبْدُؤُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ
 لِيَجْزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
 لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ

4

â€œDeebiin hunda keessanu gara Isaa (Rabbiiti). [Kuni] waadaa Rabbii haqa [kan taâ€™eedha]. Dhugumatti, Inni uumuu ni jalqaba, ergasiis ni deebisa. [Kana kan godhuuf] warroota amananii fi hojii gaggaarii hojjatan haqummaan mindaa isaaniif kenuufi. Warroota kafaran immoo waan kafaraniif jecha isaaniif dhugaatii bishaan danfaa irraa taâ€™ee fi adabbii laaleessaatu jira.â€ Suuratu Yuunus 10:4

Namoota ajaja Isaa fudhatanii Isa qofa gabbaran mindaa isaaniif kenna. Namoota ajaja Isaa didanii Isa qofa gabbaru didan immoo adabbii isaaniif malu adaba.

Kanaafu, Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa samii fi dachii kaayyoo guddaaf uume. Akkanumatti taphaaf hin uumne. Kaayyoon guddaan kuni haqa.

Samiin, dachii fi wantoonni isaan lamaan jidduu jiran kaayyoo ol'aanaaf uumaman:

Namoota qoruuf

(Al-Qur'aan 11:7, 67:2, 18:7)

Namooni sifaataa Rabbii akka beekanii fi Isa qofa gabbaraniif (Al-Qur'aan 51:56, 65:12)

Dhumarratti jazaa isaaniif kafaluuf
(Al-Qur'aan 10:4, 20:15)

â€œyeroo murtaaâ€™efâ€

Jireenyi addunyaa tuni iddo qormataa erga taate, qormata booda wanti sammuutti dafee dhufu firii qormataa (jazaa)dha. Taâ€™uu baannan, qoruun tapha taâ€™a. Ammas, qormataaf yeroon murtaaâ€™aan itti xumuramu jiraachu qaba. Rabbiin Hakiim, Beekaa, Dandaâ€™aa taâ€™ee jirenya addunyaa keessatti yeroo qormataa daangessuu fi yeroo qormaanni kuni itti xumuramu murteessun Isaa hin hafu. Yeroon qormataa kuni xumuramuun yeroon lubbu-qabeenyi itti balleessuu fi sirna yuniversi yeroo qormataaf dhaabbe itti jijiruu ni dhufa. Ergasii, yeroon kaafamaa fi sirna yuniversii jazaa guddaaf maluu dhaabun ni dhufa.

**Samiin, dachii fi wantoonni isaan
lamaan jiduu jiran hanga yeroo
murtaa'ef uumaman.**

Jalqaba uumama samii fi dachii irraa
kaasee hanga xumuraatti yeroon jiru
yeroo qormaatati

**Yeroon qormataa yommuu
xumuramu uumamtoota kanniin
hunda ni balleessa. Dachii tana
dachii biraatin bakka buusa.
Samiis akkasuma taasisa.**

**Ergasii jazaa kennuuf
(mindeessu fi adabuuf)
jirenyea haarawa fida.**

â€œDhugumatti namoota irraa baayaâ€¹een isaanii qunnamti Gooftaa isaaniitti kan kafaraniidha

.â€¢ Kana jechuun namoonni baayaâ€²een duâ€³aan booda kaafamutti hin amanan.^[3] Duâ€⁴aan booda kaafamutti waan hin amanneef Guyyaa Qiyaamaa Gooftaa isaaniitiin wal qunnamuutti hin amanan. Kanaafu, Isa qunnamuuf of hin qopheessan, Ergamtoota Isaa kana beeksisan hin dhugoomsine. Kuni ragaa tokko malee kafaruudha. Ragaaleen qabatamoon duâ€⁵aan booda kaafamuu fi jazaan akka jiru agarsiisu.^[4]

[1] Tafsiir Xabarii-18/464 [2] Maâ€aariju Tafakkuri wa daqaaâ€iqu tadabburi-15/132-133 [3]
Tafsiir Qurxubii-16/402 [4] Tafsiiru Saâ€dii-749

Date Created

September 1, 2020

Author

admin